

Crònica des de Rússia

Mataven al costat de Hitler

**Edvard Txesnokov
Anton Reixetov**

Joves soldats de l'exèrcit espanyol alçant la mà per fer la salutació nazi. No són imatges de la Segona Guerra Mundial: són un munt de vídeos i fotografies nous que circulen per les xarxes socials. Les causes són òbvies: de forma regular, alguns dels principals mitjans espanyols publiquen articles que glorifiquen la Divisió Azul, la unitat militar espanyola del dictador Franco, formada per feixistes, que va lluitar al costat de la Wehrmacht alemanya a la Rússia soviètica entre el 1941 i el 1943.

Qualsevol diari cal que mantingui un equilibri en les opinions que publica, per reflectir el punt de vista dels dos costats oposats. El primer d'ells està molt estès pels mitjans de comunicació espanyols: la Divisió Azul fou una unitat heroica destinada a protegir Europa de la salvatge horda asiàtica. Però donem veu aquí a l'altre costat.

Existeix una forma d'art anomenada *collage*. Es tracta de presentar, un a un, extractes procedents de fonts diferents, sense comentaris del narrador, deixant que el públic pugui arribar a les seves pròpies conclusions. Vegem, doncs, el que els diaris russos d'aquella època van escriure sobre la divisió espanyola que operava a 3.000 km de Madrid.

Izvéstia, 20/11/1941, pàg. 2:

Després de tres mesos lluitant a Nóvgorod, les tropes alemanyes estaven molt delmades [...]. Per reforçar les seves baixes, Hitler va desplegar aquí els "regals" dels seus aliats. A mitjan octubre arribà la Divisió Azul espanyola. Només el dia 24 d'octubre, els espa-

LA MASCARADA ESPANYOLA

“Amb motiu de l'aniversari del general Franco, Hitler li ha enviat un «telegrama de cordial felicitació».”

A dins del dibuix:

“No tinc res a veure amb els feixistes alemanys!!!”

Al peu del dibuix:

“Franco «neutral» (a taula) i Franco real (darrere la porta).”

Publicat a 'Kràsnaia Zvezdà' el 7 de desembre del 1944.

Dibuixant: Borís Efimov

nyols perden a Dubrovka uns 600 homes intentant creuar el riu Vólkhov.

Izvéstia, 18/11/1941, pàg. 3:

Emilio Rodríguez –fuster de professió– i Antonio Pelaja Blanco –miner del carbó– van creuar ne-

dant el riu que divideix les nostres unitats –les russes– de les alemanyes i van aixecar un mocador blanc cridant: “Rus, rus, España comunista!” Mentre cantaven la *Internacional* –símbol del poder soviètic–, es van rendir...

Quan la seva unitat va creuar

en tren per França, en Rodríguez i en Blanco deien que els francesos els havien humiliat i els havien llançat pedres a les finestres del vagó. Els francesos van projectar l'odi contra els feixistes alemanys en els seus mercenaris espanyols.

Documents històrics sobre les operacions de la Divisió Azul a la Rússia soviètica

Kràsnaia Zvezdà, 1/2/1944, pàg. 4:

Segons *Spanish News Letter*, un mitjà amb seu a Londres, a principis de novembre del 1943 Franco va recordar a tots els soldats de la Divisió Azul que havien jurat fidelitat a Hitler. [...]

El 40% de les demandes de wolfram de la indústria militar alemanya eren cobertes per importacions des d'Espanya.

Izvéstia, 18/12/1941, pàg. 3:

Aquests darrers dies, les nostres unitats han expulsat els ocupants del poble de Dubrovka. Això és el que va veure-hi el fotògraf militar Gluskhov.

A un lloc: dos cadàvers de soldats (russos) als quals havien arrencat la cabellera; els dits sense ungles. Un altre lloc: els cadàvers d'un comandant i d'un soldat. Tots dos tenen un ull perforat i les orelles tallades. Els autors van ser membres de la Divisió Azul amb guarnició a Dubrovka.

Kràsnaia Zvezdà, 5/5/1944, pàg. 4.

Dels arxius del Comitè Estatal Especial sobre Processament dels crims de guerra dels invasors fei-

xistes alemanys. Ciutat de Nóvgorod i regió de Leningrad:

A l'Hospital Psiquiàtric de Kolmóvskaia hi havia 800 pacients. Al novembre-desembre de 1941, tots van ser assassinats pels hitlerians.

Al districte de Nóvgorod, els alemanys van construir deu camps destinats als presoners de guerra soviètics. En sis d'ells, a finals del 1943, només hi han sobreviscut 336 interns d'un total de 5.000. Al poble d'Osia, la Comissió ha trobat 30 cadàvers de presoners militars soviètics que havien estat torturats. El ciutadà Danil Kuznetsov, del poble de Màoie Podosenye, declara que sovint veia com cada nit transportaven cadàvers des del camp, i com els presos morien forçats a reparar carreteres.

Al districte de Nóvgorod, les forces ocupants van calar foc a 75 escoles de les 76 existents; van derrocar 5.630 edificis d'un total de 8.849, i van confiscar més de 2.000 cavalls i 10.000 vaques. Dels 80.000 habitants del districte, només n'han quedat 900 en vida després de l'alliberament.

Nota dels autors: Seguint la ideologia de l'internacionalisme, els fiscals soviètics no van definir la nacionalitat dels criminals de guerra, però tenint en compte que milers d'espanyols estaven desplegats en aquesta regió, també podrien estar involucrats en aquests crims.

Edvard Txesnokov és sotseditor d'internacional del diari rus 'Komsomolskaia Pravda'

Anton Reixetov és bibliotecari en cap del departament de diaris de la Biblioteca Nacional de Rússia (Sant Petersburg)

FRANÇA

Mobilització contra la llei de seguretat nacional

La policia va detenir ahir una vintena de persones per aldarulls aïllats en les manifestacions organitzades en diverses ciutats franceses, principalment a París, contra la llei de seguretat que fa mesos que genera protestes, segons els mitjans locals. A París els aldarulls es van produir una hora abans de l'inici del toc de queda que regeix a França a partir de les sis de la tarda per la pandèmia. ■ REDACCIÓ

POLÒNIA

Nova nit de protestes contra el vet a l'avortament

Milers de poloneses es van tornar a mobilitzar divendres al vespre, per tercera nit consecutiva, a Varsòvia i altres ciutats del país contra la prohibició de l'avortament, després de la sentència del Tribunal Constitucional que il·legalitza la interrupció de l'embaràs també en cas de malformació del fetus. A diferència de dimecres, la mobilització d'ahir va transcórrer sense incidents. ■ REDACCIÓ

ESTATS UNITS

Nomina el Black Lives Matter al Nobel de la pau

Un diputat socialista noruec ha nominat al Nobel de la pau 2021 el moviment Black Lives Matter, per la manera com la seva crida a un canvi sistemàtic s'ha estès per tot el món. Per Petter Eide, aquest moviment, fundat el 2013 als EUA i que va revifar l'any passat arran de la mort de George Floyd, es va convertir en un dels més poderosos del món en la lluita contra la injustícia social. ■ REDACCIÓ

La plaça Black Lives Matter, a Washington ■ EFE

ALT KARABAKH

Rússia i Turquia comencen a vigilar junts l'alto el foc

Rússia i Turquia vigilen junts des d'ahir el cessament de les hostilitats a l'Alt Karabakh, en obrir gairebé tres mesos després de la fi de la guerra entre Armènia i l'Azerbaidjan un centre comú d'observació a la zona àzeri d'Agdam. Aquest centre figurava en l'acord signat al novembre pel president de l'Azerbaidjan, Ilham Aliev, i el primer ministre armení, Nikol Pashinian, amb la mediació de Rússia. ■ REDACCIÓ

RÚSSIA

Un oligarca rus diu ser el propietari del palau de Putin

L'empresari rus Arkadi Rotenberg va dir ahir que el palau que el crític Aleksei Navalni va atribuir al president, Vladimir Putin, és seu. Rotenberg, ex-company d'entrenament de judo de Putin que va vendre la seva participació en l'empresa de construcció de gasoductes Stroygazmontazh el 2019 per 815 milions d'euros segons estima el diari *RBC Business*, va dir que havia comprat la mansió fa dos anys. ■ EFE